

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS
SCHOOL OF FINE ARTS
DEPARTMENT OF FINE ARTS

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ / SCULPTURE DIVISION

Γ' Εργαστήριο / Sculpture Studio 3

Δ/ΝΤΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ / STUDIO DIRECTOR

Γιάννης Μελανίτης / Yannis Melanitis

Πτυχιακή Εργασία

Graduate (Bachelor) Thesis

Αμήχανη άσκηση ισοροπίας

Deadlock balancing act

ΜΑΡΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗ / MARIA STAVROULAKI

A.M. / R.N. : 2020-4519

Επιβλέπων Καθηγητής/Supervisor Professor

Γιάννης Μελανίτης/ Yannis Melanitis

Αθήνα, Φεβρουάριος, 2026

Athens, February, 2026

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

«Δηλώνω ότι είμαι ο/η αποκλειστικός/η δημιουργός της πρωτότυπης εργασίας, νόμιμος/η κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της και ότι έχω το δικαίωμα, να παραχωρήσω τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παρούσα άδεια.

Βεβαιώνω, ότι το σύνολο του τεκμηρίου που καταθέτω αποτελεί γνήσιο έργο παραχθέν από εμένα και δεν παραβιάζει τα δικαιώματα άλλου δημιουργού με οποιονδήποτε τρόπο.

Το τεκμήριο/α που καταθέτω είναι το τελικό εγκεκριμένο έργο από την εξεταστική επιτροπή, δεν προκύπτει από λογοκλοπή ή νοθευμένη έρευνα, δεν προσβάλλει πνευματικά δικαιώματα άλλων δημιουργών και δεν παραβιάζει προσωπικά δεδομένα.

Ως κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της εργασίας αυτής, παραχωρώ στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών το μη-αποκλειστικό δικαίωμα δημοσίευσης και διάθεσης της ψηφιακής μορφής της εργασίας μου, εντός και εκτός του δικτύου, μέσω του Ιδρυματικού Αποθετηρίου «Art-IA», με την προϋπόθεση ότι διατίθεται με μία από τις άδειες που έχω επιλέξει κατά την αυτό-απόθεση. Η εν λόγω παραχώρηση δεν συγκρούεται με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων ή με παραχωρηθέντα ήδη από εμένα σε τρίτους σχετικά δικαιώματά μου. Η βιβλιοθήκη δεν ασκεί κανενός είδους επιμέλεια στο περιεχόμενο της εργασίας μου και αναλαμβάνω πλήρως την ευθύνη του περιεχομένου της.

Η έγκριση της παρούσας εργασίας δεν υποδηλώνει απαραίτητως την αποδοχή των απόψεων του/της συγγραφέα/ως από την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών.

Ευχαριστίες – Αφιερώσεις

Ευχαριστώ πάρα πολύ τον επιβλέποντα καθηγητή μου Μελανίτη Ιωάννη για την καθοδήγηση στην εκπόνηση της πτυχιακής μου εργασίας. Ευχαριστώ επίσης τους καθηγητές, Τρανό Νικόλαο, Λουκίδη Λουκά, Σιώτα Δημήτριο για τις εύστοχες συμβουλές τους. Και τέλος ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένεια μου. Αφιερώνω την πτυχιακή μου εργασία στη μητέρα μου Σταυρουλάκη Ευαγγελία που ήταν παρούσα στην έκθεση των έργων μου στην ΑΣΚΤ και απεβίωσε ξαφνικά λίγες μέρες μετά.

Κεντρική ιδέα/Θέμα του έργου

Η Έννοια του «Αμήχανου» και το Αντίστροφο Τσίρκο

Η ετυμολογική προσέγγιση της λέξης «αμήχανος» παραπέμπει στον στερητικό χαρακτήρα της έλλειψης «μήχους», δηλαδή του μέσου, του τρόπου ή της επινόησης για τη διαχείριση μιας κατάστασης. Υπό αυτό το πρίσμα, ο αμήχανος ορίζεται ως το υποκείμενο που αδυνατεί να εξεύρει διέξοδο, ευρισκόμενο σε μια κατάσταση όπου οι λύσεις έχουν εξαντληθεί. Το υπό εξέταση έργο πραγματεύεται αυτή ακριβώς την ισορροπία σε συνθήκες αδιεξόδου, διερευνώντας την έννοια της στήριξης ως μια αλληγορία της ψυχικής και σωματικής αντοχής.

Η καλλιτεχνική αυτή πρόταση θα μπορούσε να νοηθεί ως ένα μεταφορικό τσίρκο, πλαισιωμένο από ακροβάτες, ζογκλέρ και φωτεινές επιγραφές (Guillaume Apollinaire, *Κύματα, Καλλιγράμματα* 1918). Στο πλαίσιο αυτό, παρατηρείται μια αντιστροφή των ρόλων, καθώς οι άνθρωποι προσλαμβάνονται ως κλόουν και ζογκλέρ, ενώ τα ζώα επιφορτίζονται με τον ρόλο του ακροβάτη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο ελέφαντας, ο οποίος τοποθετείται επάνω στον άνθρωπο σε μια παιγνιώδη στάση, καθώς και το λιοντάρι με την τίγρη που στέκονται με μεγαλοπρέπεια και αγριότητα, την ίδια στιγμή που το ανθρώπινο υποκείμενο βρίσκεται σε στάση γιόγκα. Η αίσθηση του χιούμορ είναι διάχυτη και εκφράζεται μέσα από μια πληθωρική υπερβολή (Χιούμορ, σελ. 13). Τα ζώα δεν εκτελούν άλματα, αλλά ισορροπούν πάνω στον άνθρωπο που ασκείται στη γιόγκα — μια αρχαία ολιστική πρακτική που συνδυάζει σωματικές στάσεις, όπως ο κόρακας, ο πολεμιστής ή ο κάτω σκύλος, με αναπνοές και διαλογισμό— δημιουργώντας μια ενιαία οντότητα πνεύματος και δύναμης.

Η δημιουργία αυτού του «αντίστροφου τσίρκου» (opposite circus), με αναφορές στο έργο του Alexander Calder (Alexander Calder performs his "Circus", Jean Painlevé, 1955: <https://www.youtube.com/watch?v=t6jwnu8Izy0>), υλοποιείται μέσω της χρήσης ποικίλων υλικών όπως το ξύλο, το χαρτί, ο χαρτοπολτός, το φελιζόλ, ο γύψος, ο σίδηρος, ο πηλός και το πλεξιγκλάς. Οι σύνθετες αυτές κατασκευές, ανεξαρτήτως κλίμακας, αποτελούνται από εύθραυστα υλικά που συμβολίζουν την τρωτότητα της ανθρώπινης ζωής, αλλά και από ανθεκτικότερα στοιχεία που καταδεικνύουν έναν άνθρωπο ικανό να ανθίσταται και να ισορροπεί υπό το βάρος ζώων ισχυρότερων από τον ίδιο. Σε αυτή τη συνθήκη, άνθρωπος και ζώο μετέχουν σε μια κοινή μοίρα, μοιραζόμενοι τις ίδιες δυνάμεις και συναισθήματα ως μια ενιαία οντότητα.

Τέλος, ο θεατής καλείται να ταυτιστεί με τις φιγούρες του ακροβάτη, του ζογκλέρ και του κλόουν, αναγνωρίζοντας σε αυτές την ανθρώπινη ατέλεια και την αποτυχία. Σύμφωνα με τη φροϋδική προσέγγιση για το ευφυολόγημα και τη σχέση του με το ασυνείδητο, τα αστεία αποτελούν μια μορφή απελευθέρωσης της ψυχικής ενέργειας, η οποία αμβλύνει τις αναστολές, επιδρά καταπραΰντικά και καθιστά το επιθετικό περιεχόμενο αποδεκτό (Χιούμορ, σελ. 29).

Λέξεις-Κλειδιά: Αμήχανος, αδιέξοδο, χιούμορ, αντίστροφο τσίρκο, ισορροπία, πληθωρική υπερβολή, άνθρωπος.

Description of the project

"The Concept of 'Impasse' and the Opposite Circus"

The etymological approach to the word "amichanos" (αμήχανος) points to the privative nature of lacking "mechos," meaning the means, method, or invention to manage a situation. In this light, the "amichanos" individual is defined as a subject unable to find a way out, finding themselves in a state where all solutions have been exhausted. The work under consideration deals with this very balance under conditions of impasse, exploring the concept of support as an allegory for psychic and physical endurance.

This artistic proposal could be perceived as a metaphorical circus, framed by acrobats, jugglers, and illuminated signs (Guillaume Apollinaire, *Alcools/Calligrammes* 1918). In this context, a role reversal is observed, as humans are perceived as clowns and jugglers, while animals are burdened with the role of the acrobat. A characteristic example is the elephant, which is positioned upon the human in a playful stance, as well as the lion and tiger standing with majesty and ferocity, while the human subject is in a yoga pose. The sense of humor is pervasive and is expressed through a lush excess (Χιούμορ, p. 13). The animals do not perform leaps but balance on the human who is practicing yoga—an ancient holistic practice that combines physical postures, such as the crow, the warrior, or the downward-facing dog, with breathing and meditation—creating a unified entity of spirit and strength.

The creation of this "opposite circus," with references to the work of Alexander Calder (Alexander Calder performs his "Circus," Jean Painlevé, 1955: <https://www.youtube.com/watch?v=t6jwnu8Izy0>), is realized through the use of various materials such as wood, paper, papier-mâché, polystyrene, plaster, iron, clay, and plexiglass. These complex constructions, regardless of scale, are composed of fragile materials that symbolize the vulnerability of human life, as well as more durable elements that demonstrate a human capable of resisting and balancing under the weight of animals much stronger than themselves. In this condition, human and animal participate in a common destiny, sharing the same strengths and emotions as a single entity.

Finally, the spectator is invited to identify with the figures of the acrobat, the juggler, and the clown, recognizing within them human imperfection and failure. According to the Freudian approach to wit and its relation to the unconscious, jokes constitute a form of release of psychic energy, which mitigates inhibitions, acts soothingly, and makes aggressive content acceptable (Χιούμορ, p. 29).

Keywords: Awkward, dead end, humor, opposite circus, balance, exuberant exaggeration, human.

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

Ονομάζομαι Σταυρουλάκη Μαρία και γεννήθηκα στο Ρεθυμνο Κρήτης το 1966.

Εργάστηκα επί 35 συνεχόμενα έτη στον ελληνικό στρατό ως βαθμοφόρος τεχνολόγος ακτινολόγος και ως υπεύθυνη στα επικίνδυνα νοσοκομειακά απόβλητα.

Το 2020 ξεκίνησα να σπουδάζω στην ΑΣΚΤ στο εργαστήριο ζωγραφικής του ζωγράφου Χαρβαλιά Γεώργιου και μετά στο Α' εργαστήριο Γλυπτικής με καθηγητές τον Πρύτανη Τρανό Νικόλαο και τον Λουκίδη Λουκά.

Από το 2004 έως 2017 παρακολουθούσα μαθήματα ζωγραφικής και συμμετείχα σε ομαδικές εκθέσεις ζωγραφικής του δήμο Βριλησίων με καθηγητή τον ιατρό και ζωγράφο Σκλειδη Δημήτριο.

Από το 2008 έως 2016 οργάνωνα και συμμετείχα σε εκθέσεις ζωγραφικής στο 401 ΓΣΝΑ. Δώρισα στον ελληνικό στρατό δεκάδες ζωγραφικά έργα και μου απονεμήθηκε εύφημος μνεία από την ηγεσία των ενόπλων δυνάμεων.

Το 2023 που υπηρετούσα στο 401 ΓΣΝΑ επιμελήθηκα την τοποθέτηση 15 γλυπτών στο νοσοκομείο, καθώς και την επιμέλεια του «Πύργο Βαβέλ» μια εγκατάσταση από γλυπτικά και ζωγραφικά έργα! Κατόπιν συνεργασίας του 401 ΓΣΝΑ και της ΑΣΚΤ για την δωρεά των έργων.

Το 2021 συμμετείχα στο workshop στην Λέσβο, μια συνεργασία της ΑΣΚΤ και του μουσείου φυσικής ιστορίας απολιθωμένου δάσους Λέσβου.

Το 2023 συμμετείχα στην πολυδραστική εικαστική έκθεση « εκ πατρίδες» στην αμαξοστοιχία- θέατρο το Τρένο στο Ρουφ.

Το 2023 συμμετείχα σε εικαστική έκθεση στο Horostasio Αθηνών,μαζί με 12 Art's School students of ASFA with balter.partyteam.

Το 2025 συμμετείχα στο bioart workshop, hybrid arts methodology στην Υδρα, μια συνεργασία του Γ' εργαστηρίου γλυπτικής ΑΣΚΤ και του Ιονίου πανεπιστημίου.

Το 2026 συμμετείχα στην έκθεση «CUTELLA» στον πολιτιστικό χώρο PLEX, με το Γ' Εργαστηρίου Γλυπτικής ΑΣΚΤ.

Από το 2021 έως το 2024 συμμετείχα στα platforms της Αθήνας .

Είμαι μέλος της διεθνούς εταιρείας Ελλήνων λογοτεχνών και καλλιτεχνών (Δ.Ε.Ε.Λ.)

Είμαι μέλος στον όμιλο Unesco.

ΕΡΓΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2025-26
- Υλικά έργου ή τεχνική: Ξύλο poplar (αμερικάνικη λεύκα), συναρμολόγηση με βίδες και πεταλούδες, σκάλισμα σε λεπτομέρεια, χρώμα κόκκινο ακρυλικό σε λεπτομέρεια, κιμαλία σε λεπτομέρεια, μεταλλικές ρόδες στη ξύλινη βάση , η βάση κόντρα πλακέ θαλάσσης
- Διαστάσεις έργου: 250 x 150 cm

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2025
- Υλικά έργου ή τεχνική: ξύλο poplar (αμερικάνικη λεύκα), συναρμολόγηση με βίδες και πεταλούδες, σκάλισμα σε λεπτομέρειες, μεταλλικές ρόδες στην ξύλινη βάση από κόντρα πλακέ θαλάσσης
- Διαστάσεις έργου: 150 x 150 cm

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2025 - 2026
- Υλικά έργου ή τεχνική: Ακρλική ρητίνη A1, βαφή αυτοκινήτου
- Διαστάσεις έργου: 150 x 80 cm

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2023,2024,2025,2026
- Υλικά έργου: Γύψος, πηλός ψημένος και γυαλί, χαρτόνι συσκευασίας με επικάλυψη ρητίνης, χαρτοπολτός, φελιζόλ με επικάλυψη ρητίνης, οι ξύλινες βάσεις από κόντρα πλακέ θαλάσσης με επικάλυψη ρητίνης, πλεξιγκλάς, μέταλλο και αλουμίνιο με επικάλυψη θερμοπλαστικό υλικό, ακρυλικά χρώματα, οι πάγκοι από κόντρα πλακέ θαλάσσης, φως νέον, χαρτί, ακρυλικά, μολύβι, μαρκαδοράκι
- Διαστάσεις: 40 x 30, 65 x 45, 65 x 65, 50 x 35,40 x 43, 60 x 50, 40 x 35, 45x15, 53 x 35, 38 x 22, 19 x 24, 30 x 40,13x12, 17x20, 150 x 30 ,35x50, 20x30 cm

